

ПОГОДЖЕНО

Начальник Відділу культури
по Індустріальному району
Департаменту культури
Харківської міської ради

Надія ГУБОЧКІНА

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о.директора
Департаменту культури
Харківської міської ради

Тетяна МАРАХОВСЬКА

НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ
з ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»
комунального закладу мистецької освіти
«Дитяча музична школа № 11» Харківської міської ради
на 2024-2025 навчальний рік

ХОРОВИЙ КЛАС

рівень мистецької освіти - початковий
підрівень - елементарний
спрямування – початкове професійне

СХВАЛЕНО

Протоколом від 10.06.2024 N 06
педагогічної ради КЗМО
«Дитяча музична школа № 11»
Харківської міської ради

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом від 10.06.2024 N 20/ОД

Лариса ВОЛІКОВА

1. Загальні положення

1.1. **Освітня програма з музичного мистецтва елементарного підрівня Хоровий клас** (далі - Освітня програма) комунального закладу мистецької освіти «Дитяча музична школа № 11» Харківської міської ради (далі - заклад) є документом, який визначає загальний нормативний зміст, основні засади й підходи до організації освітнього процесу, мету навчання, перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін та контрольних заходів), їх логічну послідовність та обсяг навчального навантаження, що забезпечує набуття учнями обов'язкових результатів навчання (компетентностей) з музичного мистецтва.

1.2. Зміст Освітньої програми елементарного підрівня є мінімально необхідним для набуття компетентностей елементарного підрівня початкової мистецької освіти професійного мистецького спрямування.

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання та сформованих компетентностей, визначених Державним стандартом освіти.

1.3. Освітня програма визначає види навчальних занять, форми та засоби поточного і підсумкового контролю та рекомендації щодо їх проведення, а також загальні підходи до оцінювання рівня досягнення учнями обов'язкових результатів навчання.

1.4. Освітня програма розроблена з урахуванням особливостей соціально-економічного розвитку Харківської територіальної громади, інтересів учнів, батьків, потреб родин, запитів закладів освіти, передбачає освітні компоненти для вільного вибору здобувачів мистецької освіти.

1.5. **Мета Освітньої програми** — раннє виявлення та розвиток індивідуальних здібностей здобувачів освіти, створення умов для їх активної творчості, формування ціннісних орієнтацій у сфері мистецтва загалом та музичному зокрема, підготовка учнів до подальшого продовження навчання на базовому (середньому) підрівні. Це всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, її талантів, здібностей в обраному виді мистецтва, формування ключових, мистецьких предметних навичок, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

1.6. Освітня програма побудована на **принципах**:

- 1.6.1. узгодження цілей і змісту очікуваних результатів;
- 1.6.2. доступності та практичної спрямованості змісту навчання;
- 1.6.3. перспективності навчання;
- 1.6.4. послідовності опанування змісту й достатності обсягу навчання та освітніх компонентів для набуття учнями нормативних результатів навчання;

надання можливості адаптації до індивідуальних особливостей музичних даних дитини, потреб та її інтересів.

1.7. Завдання Освітньої програми:

1.7.1. формування та розвиток абстрактного та образного мислення, естетичного смаку, вміння сприймати музику як частину видів мистецтв;

1.7.2. опанування техніки виконання (відтворення) музичних творів шляхом гри на музичних інструментах, вільне володіння основними засобами музичної виразності та набуття навичок артистизму в процесі навчання та концертно-конкурсної діяльності;

1.7.3. набуття навичок гармонійного спілкування у творчому середовищі учнівського колективу, навичок роботи в команді, колективному музикуванні;

1.7.4. допомога дітям у формуванні мотивації щодо самостійного навчання, творчого розвитку шляхом слухання класичної музики та виконання музичних творів;

1.7.5. формування необхідних компетентностей (знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення), що забезпечують можливість продовжувати навчання за освітньою програмою в інструментальних класах наступного **базового (середнього) підрівня** загально-мистецького або початкового професійного спрямування;

1.7.6. фізичний та психологічний релакс, плекання навичок самопізнання, самовиховання, саморозвитку, підвищення самооцінки та почуття самодостатності особистості.

2. Нормативний строк навчання за Освітньою програмою «елементарного підрівня»

2.1. Нормативний строк становить 4 роки для учнів, які розпочали навчання у 6-7 років (перший клас початкової загальноосвітньої школи). Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочати здобуття початкової мистецької освіти цього ж навчального року за заявою батьків (інших законних представників). Тривалість опанування Освітньої програми визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей (результатів навчання), передбачених програмою, та може скорочуватись для здобувачів старшого віку.

Діти з особливими освітніми потребами розпочинають здобуття початкової музично-інструментальної освіти елементарного підрівня з будь-якого віку. Тривалість опанування Освітньої програми учнями з числа осіб з особливими освітніми потребами визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей і може бути збільшеною.

2.2. Загальний обсяг навчального навантаження на одного учня протягом 4 років навчання за Освітньою програмою елементарного підрівня «Хоровий клас» становить **840** годин, в середньому 35 навчальних тижнів на рік.

Період навчання за ОП «елементарного підрівня» (ЕП)	Кількість навчальних годин на тиждень на одного учня	Кількість навчальних тижнів на рік на одного учня	Загальна кількість навчальних годин на одного учня
1 рік навчання ЕП	5	35	175
2 рік навчання ЕП	5	35	175
3 рік навчання ЕП	7	35	245
4 рік навчання ЕП	7	35	245
Загальний обсяг навчальних годин на 1 учня на весь строк за Освітньою програмою (4 роки) за стандартом.			840

3. Форми організації освітнього процесу

3.1. Основними формами організації освітнього процесу є урок – індивідуальний або груповий, також екскурсії, перегляд вистав, виставок, відвідування концертів, у тому числі видатних виконавців, квести, які викладач організує у межах уроку або в позаурочний час.

3.2. Форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені у змісті окремих навчальних дисциплін (предметів) за умови виконання програмних вимог стандарту початкової мистецької освіти (Типової освітньої програми) протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання викладач визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих навчальних дисциплін (предметів).

4. Форми здобуття початкової мистецької освіти

4.1. Очна, дистанційна, змішана (з елементами очної та дистанційної форми навчання). Можлива також форма екстернат за наявності умов виконання освітньої програми, навчальної програми к повному обсязі.

5. Наповнюваність груп

5.1. Наповнюваність груп для досягнення результатів навчання, передбаченого навчальними програмами.

5.2. Кількісний склад кожної групи здобувачів освіти для проведення групових занять становить:

«Хор» (групи хору) - від 12 до 15 осіб,

«Музична грамота та практичне музикування», від 8 до 10 осіб

«Бесіди про мистецтво» - в середньому від 10 до 15 осіб.

«Бесіди про мистецтво» є загальною інтегрованою дисципліною і поділ на групи для її вивчення може відбуватися без урахування спеціальності учнів.

«Вокальний ансамбль» - складає від 5 до 8 осіб;

«Ритміка» - від 10 до 15 осіб

5.3. У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням відносно зазначених нормативів контингенту учнів, допускається відхилення від наповненості груп (або зменшення, або збільшення) не більше як на 20 відсотків, окрім груп з навчальної дисципліни «Музична грамота та практичне музикування».

5.4. У разі значного перевищення контингенту понад 20 відсотків, поділ

на групи загальної кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

6. Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів

6.1. Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. Мета контролю спрямована на пошук ефективних шляхів досягнення навчальних результатів у навчанні кожної дитини.

6.2. Навчальні досягнення першого та другого років навчання підлягають вербальному оцінюванню (усно), на третьому і четвертому роках навчання – як вербальному, так і бальному оцінюванню. Оцінювання здобувачів на завершальному році опанування освітньої програми елементарного підрівня передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

6.3. Оцінювання здобувачів початкової мистецької освіти на елементарному підрівні здійснюється з метою моніторингу якості освітньої діяльності і ефективності роботи викладачів.

6.4. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється не за одиничні завдання, а за опанування дисципліни в цілому. Досягнення учня оцінюються відносно рівня очікувань, вимог, а не за результатами порівняння з іншими учнями навчального процесу.

6.5. По завершенню 4 року навчання проводиться підсумковий контрольний захід, за освітніми компонентами, а саме: «Хор» у формі концертного іспиту, «Музична грамота та практичне музикування» і «Бесіди про мистецтво» у формі комплексного іспиту або іспиту-співбесіди з виконанням творчих завдань. У формі комплексного іспиту-співбесіди – дисципліна «Музичний інструмент» з виконанням творчих завдань.

6.6. Учні, які у повному обсязі виконали вимоги до результатів, визначених Освітньою програмою, можуть бути рекомендованими до навчання на наступному підрівні.

6.7. До учнів першого та другого року навчання бальне оцінювання не застосовується.

6.8. Бальне оцінювання передбачає поділ досягнутих результатів на 4 рівня: початковий (1- 3бали), середній (4- 6 бали), достатній (7-9 балів), високий (10-12 балів).

6.9. Конкретні очікувані результати навчання учнів, які відображають набуття ними компетентностей, визначених Освітньою програмою, визначаються навчальними програмами дисциплін (предметів).

6.10. **Зміст (цілі) навчання** Освітньої програми Хоровий клас конкретизується в **Навчальному плані**, який схвалюється педагогічною радою та затверджується керівником мистецької школи.

6.11. Результати навчання відображаються у формуванні основних (ключових) компетентностей учнів. Освітня програма з музичного мистецтва Хоровий клас 6 таких основних мистецьких компетентностей :

ХОРОВИЙ КЛАС

Види компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність	1.Самостійне опановування музичних текстів. 2.Самооцінювання та самостійний пошук інформації. 3.Здатність продовжити навчатися вокальному мистецтву за Освітньою програмою базового підрівня загально- мистецького, або початкового професійного спрямування, або за іншою спеціалізацією.	Самостійно виконує навчальні завдання, розбирає Вчить нескладні музичні твори, вокальні партії. Оцінює результати своєї навчальної діяльності. Уважно дослухається до зауважень стосовно якості вокалу. Готовий перейти за фахом на базовий підрівень освітньої програми з музичного мистецтва. Продовжити навчання на базовому рівні початкової мистецької освіти або за початковим професійним спрямуванням дисципліни «Хор», або за освітніми програмами споріднених мистецтв (дисциплін).
2.Мистецько-теоретична компетентність	Спрямована на придбання знань, володіння базовими поняттями видів, жанрів, категорій мистецтв: естетики, етики, етикету. Розвиток навичок аристократизму, артистизму, альтруїзму, абстрактному мисленню. Придбання знань щодо розуміння проявів культурного розмаїття. Здатність до спілкування на теми Мистецтва державної мовою.	Демонструє розуміння поняття Мистецтво, основних його категорій. Має особисте ставлення до творів мистецтв в його різновидах. Знає жанри і види хорових творів, розпізнає в межах програмних вимог твори народного мистецтва. Виявляє інтерес до українського музичного хорового мистецтва. Спілкується в групі, з учнями, викладачем та концертмейстером державною мовою.
3.Теоретично-практична компетентність в музичному мистецтві.	Знання видів та жанрів музичного мистецтва, народного музичного мистецтва. Здатність до відтворення (письмово) нотної графіки, елементів музичної мови (усно та письмово). Набуття навичок аналізувати образ та форму	Називає види та жанри музичного мистецтва, народного музичного мистецтва. Володіє нотною грамотою, застосовує на практиці теоретичні знання з елементарної теорії музики на рівні вимог освітньої

	хорових музичних творів. Користується музичними термінами під час аналізу форми та художнього образу хорового твору. Вільно володіє музично-ігровими рухами, добру відчуває метро-ритмічну структуру твору, володіє стійкою інтонацією голосу, має добре розвинений слух. Вміє читати ноти з листа, ритмічні формули, добре інтонує. Знає будову голосового апарату, оберігає голосовий апарат від перевантажень, володіє структурою хору, розташуванням груп хору, розрізняє звучання голосів за тембрами та висотою звуків.	програми, має знання основних елементів музичної мови - мотив, фраза та таке інше. Відрізняє форми музичних творів. Чисто інтонує, читає ноти з листа п'єс, творів програми 2-3 року навчання. Вміє підбирати на слух простий акомпанемент до знайомих мелодій пісень, в тому числі українських. Записує диктант на 8 тактів. Розрізняє типи хорів, голосів, груп хору. Має уявлення щодо побудови хоровий партій. Розуміє та спілкується в навчанні держаною мовою.
4. Музично-виконавська компетентність	Володіє постановою голосу, володіє диханням під час співу, знається на гігієні голосу, голосового апарату, піклується про робочим станом голосового апарату. Володіє дикцією, виразно інтонує, володіє прийомами виконання штрихів. Відчуває характер твору, розуміється на диригентських жестах.	Володіє основними навичками хорового співу: диханням, голосом, чистотою інтонації, динамікою та штрихами. Сумлінно вчить хорові партії. Дотримується правил збереження здорового голосового апарату. Володіє музичною грамотністю, розбирається в жанрах музики. Виразно співає українські народні пісні а'капелла, хорові твори українських митців. Розуміється на диригентських жестах, прагне точно виконувати завдання керівника під час роботи та концертному виступі.
5. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві	Є активним учасником хорового колективу, відповідально ставиться до репетицій та виступів, разом з колективом прагне досягти результату. Сумлінно та відповідально відноситься до своїх обов'язків.	Знає свою роль в хоровій групі, в хоровому колективі. Демонструє розуміння та відповідальність за присутність на репетиціях, на виступах, добре вчить свою партію, може допомагати іншим. Урівноважує силу свого голосу з загальним звучанням колективу під час репетицій та виступів.

6.Компетентність з публічного музичного виступу.	Формування в учнях артистизму, контролю над емоціями, керування своїм станом під час публічних виступів. Формування культури публічного мистецького виступу. Психологічна готовність до демонстрації своїх досягнень, навичок, вмінь. Подобається виступати перед публікою.	Напрацьовані базові навички артистизму, керує психологічним станом під час виступів, володіє сценічною витримкою, не втрачає контроль над ситуацією. Має гарний, охайний, сценічний вигляд. Відповідально відноситься до виступів перед публікою
--	---	--

7. Перелік освітніх компонентів, нормативний зміст

7.1. Нормативний зміст Освітньої програми елементарного підрівня з музичного мистецтва «Хоровий клас» складається з **інваріантного складника** (обов'язковий предмет) та **варіативного** (не є обов'язковим).

Вони становлять єдиний **комплекс освітніх компонентів**, опанування яких забезпечує досягнення нормативних результатів навчання.

7.2. Інваріантний складник змісту початкової освіти елементарного підрівня – це **мінімальний нормативний складник**, який **не може** бути **меншим** встановленого обсягу і повинен охоплювати весь спектр освітніх компонентів, визначених типовою освітньою програмою.

Варіативний складник спрямований на **забезпечення індивідуального підходу**, тобто: індивідуального темпу здобуття освіти, поглиблення фахових компетентностей, забезпечення права вибору освітніх компонентів відповідно до інтересів та потреб дитини та використовується для:

- запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності за обраним фахом, або з інших інструментів, видів мистецтва;
- підсилення навчальних дисциплін інваріантного складника;
- репетицій, підготовки до конкурсів, інших публічних виступів,
- створення концертних програм тощо.

Рішення про **розподіл варіативних годин** приймається з урахуванням профільного спрямування, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази школи, а також бажання учнів.

7.3. Елементарний підрівень освітньої програми «Музичне мистецтво» Інструментальні класи початкової мистецької освіти елементарного підрівня складається з **4 інваріантних та 1 вибіркового компонентів**, з розрахунку 35 навчальних тижнів на навчальний рік.

7.4. Кількість годин навчального навантаження, визначених цією Освітньою програмою Школи, є основою для розрахунку концертмейстерських годин, які плануються згідно з потребами освітнього процесу для уроків з навчальної дисципліни «Хор», для кожної групи та зведених репетицій, варіативної дисципліни «Постанова голосу», дисципліни «Музичний інструмент», окрім фортепіано, синтезатор, баян, акордеон, гітара, та відповідних дисциплін і форм роботи, передбачених варіативним складником.

Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, предмети)	Кількість навчальних годин на 1 учня на тиждень		Всього годин	Форми підсумкового контролю
	1й - 2й рік навчання	3й - 4й рік навчання		
ІНВАРІАНТНІ КОМПОНЕНТИ				
ХОР	140 (4)	210 (6)	350	Екзамен у формі публічного виступу
Музична грамота та практичне музикування	70 (2)	70 (2)	140	Контрольний урок
Бесіди про мистецтво	0	70 (2)	70	Контрольний урок
ВАРІАТИВНІ КОМПОНЕНТИ				
Дисципліни згідно змісту варіативної частини на тиждень (рік) на 1 учня.	140 (4)	140 (4)	280	Контрольний урок
Загальний обсяг навчальних годин «елементарного підрівня» Освітньої програми на 1 учня протягом 4 років.	350 (10)	490 (14)	840	

7.5. Концертмейстерські години, у кількості 100% навчальних годин згідно Навчальному плану для наступних дисциплін:

- з дисципліни «Хор» (на кожен клас);
- з дисципліни «Ансамбль» малої форми, Обряди народностей України варіативного компоненту окремо по кожній групі та за потреби музичного супроводу;

7.6. Концертмейстерські години для варіативного компоненту з дисципліни «Постанова голосу» з розрахунку 0,5 години (22,5 хвилини) на тиждень для 1 учня впродовж 1 та 2 року навчання, з розрахунку 1 година (45 хвилин) на тиждень для учня впродовж 3 та 4 року навчання елементарного підрівня.

7.7. На основі цієї Освітньої програми елементарного підрівня з музичного мистецтва Хоровий клас, Школа складає, ухвалює та затверджує Навчальний план року, що конкретизує організацію освітнього процесу.

8. Планування та організація освітнього процесу.

8.1. Навчальний план деталізує зміст і структуру освітнього процесу. В Навчальному плані зазначаються дисципліни, викладання яких потребує супроводу концертмейстера та зазначаються особливості розрахунку навчального навантаження.

8.2. На основі Навчального плану Школа складає на кожен навчальний рік Робочий навчальний план, який є підставою для розрахунку кількості педагогічних (викладацьких та концертмейстерських) годин і ставок, необхідних для виконання власної освітньої програми мистецької школи. Конкретний зміст освітніх компонентів розкривається у навчальних програмах відповідних навчальних дисциплін.

8.3. Повноцінність початкової хорової освіти елементарного підрівня забезпечується реалізацією нормативного змісту та обсягу навчального навантаження, передбаченого цією Освітньою програмою.

8.4. Розподіл годин, передбачених для реалізації варіативного складника Освітньої програми здійснюється залежно від поставлених викладачем педагогічних цілей та підходів мистецької школи щодо організації освітнього процесу.

8.5. Встановлюється 0,5 години або 1 година варіативного складника для підсилення навчальних дисциплін інваріантного складника, наприклад «Музичний інструмент» здійснюється у разі:

- якщо дитина значно відстає від планових показників досягнень з цієї дисципліни або критично низького темпу засвоєння навчального матеріалу за результатами поточного контролю;

- якщо дитина виявляє особливі музичні здібності та швидко справляється з навчальною програмою і є можливість опанування більш складного навчального матеріалу з музичного інструменту та формування ширших компетентностей, ніж передбачені типовою навчальною програмою;

8.6. Планування не більше 1 години (щотижнево або раз на місяць чи на півроку) на проведення репетицій (у тому числі зведених), підготовки до конкурсів, інших публічних виступів, створення концертних програм тощо.

8.7. При розподілі обсягу навчального навантаження на цілі, зазначені в Освітній програмі необхідно враховувати, що загальний відведений обсяг навчальних годин може бути теж поділений на частини за видами діяльності.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Освітньої програми з музичного мистецтва «елементарного
підрівня»

ХОРОВИЙ КЛАС

Освітні компоненти	Кількість навчальних годин на тиждень (рік)				Кількість навчальних годин на весь термін навчання
	1-й рік навчання	2-й рік навчання	3-й рік навчання	4 рік навчання	
ІНВАРІАНТНА ЧАСТИНА (Обов'язкові дисципліни)					
ФАХ ХОРОВИЙ СПІВ	2	2	3	3	350
Музична грамота та практичне музикування	1	1	1	1	140
Бесіди про мистецтво	0	0	1	1	70
Обсяг навчального навантаження на 1 учня на тиждень (рік)	3 (105)	3 (105)	5 (175)	5 (175)	560
ВАРІАТИВНА ЧАСТИНА (Вибіркові компоненти)					
Вибіркові компоненти* згідно змісту Варіативної частини на тиждень (рік)	2(70)	2(70)	2(70)	2(70)	280
Разом на тиждень (на рік) на 1 учня.	5 (175)	5 (175)	7 (245)	7 (245)	840

Варіативні компоненти:

Індивідуальні уроки: Основи імпровізації, Читання нот з листа, Постановка голосу, Музична грамота та практичне музикування, Музичний інструмент

Групові уроки:

Постанова концертних номерів, Ритміка, Сценічний рух, Вокальний ансамбль, Обряди народностей України.